

11. Гулей А.І., Котух Є.В., Рябокін М.В. RWA-токенізація як інноваційний механізм залучення інвестицій та збільшення надходжень місцевих бюджетів. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. № 64. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-64-22.

Махмудов Е. Ф., канд. екон. наук Левкович О. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Основними чинниками, що зумовлюють необхідність вдосконалення фінансової системи України, є воєнні дії, глобалізація фінансових ринків, недостатня адаптація регуляторної політики до кризових викликів, періодичні фінансові кризи, зростання офшорних зон та інноваційний розвиток фінансової сфери. Встановлено, що забезпечення фінансової стабільності на макрорівні здійснюється шляхом реалізації заходів, спрямованих на ефективне функціонування фінансової системи та її здатність протидіяти системним ризикам. Фінансова стабільність напряму залежить від узгодженості та ефективної взаємодії всіх структурних елементів фінансової системи, а також якості наданих фінансових послуг.

Ключовими характеристиками фінансової стабільності є ліквідність і капіталізація фінансової системи, її стійкість до кризових явищ, а також здатність ефективно трансформувати вільні фінансові ресурси в інвестиційні активи, що визначає рівень інвестиційної привабливості. Для забезпечення фінансової стабільності в умовах воєнного стану Національний банк України застосовує комплекс заходів у сфері грошово-кредитної, монетарної та боргової політики. Серед основних інструментів – фіксація валютного курсу, викуп ОВДП (військових облігацій), відкликання банківських ліцензій у фінансових установ держави-агресора та запровадження мораторію на санкції банківських установ.

Водночас рівень дестабілізуючих ризиків залишається високим, що зумовлює необхідність проведення зваженої ліберальної фінансової політики та постійної співпраці з міжнародними організаціями для забезпечення фінансової підтримки

України. Стабільні надходження міжнародної допомоги дозволяють фінансувати значний дефіцит бюджету, спричинений війною, а також поповнювати міжнародні резерви, що допомагає зменшити структурні вразливості української економіки. Завдяки цьому Національний банк може підтримувати стабільне функціонування валютного ринку та згладжувати різкі коливання обмінного курсу. Наразі інфляція прискорилося, проте очікується її послаблення з середини наступного року після виходу на ринок продукції нового врожаю. Водночас посилення монетарної політики Національним банком дозволить зупинити тривалий понад рік процес зниження комерційних ставок банків. За останній рік чистий гривневий кредитний портфель бізнесу зріс більш ніж на 20%, а населення – понад 30%. За результатами опитування щодо умов кредитування, банки відзначають зростання попиту клієнтів на позикові кошти, причому оцінки щодо кредитів бізнесу є найвищими з 2021 року. Корпоративний кредитний портфель збільшується в усіх групах банків та підприємств різного масштабу. Фінансові установи активно надають кредити підприємствам агросектору, торгівлі та промисловості, сприяючи їхньому розвитку. У сфері роздрібного незабезпеченого кредитування конкуренція ще інтенсивніша, ніж у корпоративному сегменті. Попри зростання обсягів кредитування, їхній рівень відносно ВВП та доходів населення залишається низьким, що створює значний потенціал для подальшого розширення кредитного портфеля.

В умовах повномасштабного вторгнення фінансова система України змогла адаптуватися завдяки інноваціям, які забезпечили безперебійність транзакцій та доступність послуг. Зростання безготівкових платежів стало основою цієї трансформації: 84% українців віддають перевагу розрахункам картками, а 76% використовують безконтактні технології, що дозволило зменшити залежність від готівки та знизити ризики її зберігання. Такі зміни особливо критичними стали для регіонів, де фізичний доступ до банківських відділень обмежений через бойові дії. Урядова стратегія розвитку FinTech до 2025 року акцентує на створенні єдиного цифрового простору, інтеграції штучного інтелекту та Open Banking. В додатку «Дія», де користувачі можуть отримувати соцвиплати, керувати рахунками або навіть брати участь у державних програмах. Для мільйонів переселенців та мобілізованих це стало ключовим механізмом взаємодії з державою та банками.

Роль державної підтримки у фінансуванні бізнесу поступово зменшується. Надалі механізм державних програм має бути спрямований на посилення ринкових механізмів, тоді як значення державних гарантій та підтримки з боку міжнародних фінансових організацій у покритті кредитних ризиків зростає.

Список використаних джерел:

1. Вовчак О., Канцір І. Фінансова стабільність: сучасні виклики. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. № 6(6). [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-6\(6\)-9-20](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-6(6)-9-20).
2. Pavlov R., Zarutskya O., Pavlova T., Grynko T., Levkovich O., Hordieieva-Herasymova L. Blockchain as a management technology: Institutionalization of crypto-assets and transformation of entrepreneurial models using the example of Ethereum. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. Vol. 6, no. 59. P. 151–166. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.59.2024.4529>.

Панасенко І. О.

IT компанія ZONE3000 (Україна)

ЕКОНОМІЧНА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ: ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В умовах сучасних геополітичних викликів процес відновлення економіки України потребує комплексного підходу та створення ефективних фінансових механізмів. Наразі економіка країни перебуває у складному становищі через безпекову кризу, що суттєво вплинула на всі сфери господарської діяльності. Запорукою початку процесу відбудови є досягнення сталого миру. Відновлення національної економіки неможливе без формування відповідного фінансового інструментарію, що включає методи, важелі, правове та нормативне забезпечення. За твердженням міжнародних експертів, ефективна політика відновлення національних економік після кризових явищ вимагає не лише зовнішньої допомоги, але й створення внутрішніх механізмів мобілізації ресурсів [1]. Це передбачає зважену та цілеспрямовану діяльність державних органів щодо розробки і впровадження фінансових методів та інструментів.

Промисловий сектор, енергетичний комплекс та інфраструктурні об'єкти України потребуватимуть значних капіталовкладень. За оцінками Світового